

המסלול האקדמי המכללה למנהל בית הספר לתקשורת

זיכרון, בידור ומדיה פופולרית

קוד הסמינר :
מס נ"ז : 2
מס' ש"ס : 2
מתרגל : מר אסף שוחמי
שעת הקבלה תופיע בפורטל
16:00-17:30 יום א' - יום ב'
12:00-13:30 יום ד' - יום ב'
12:00-13:00 יום א'
סוג הקורס : סמינר שנתי
שנה, סמסטר : תשע"ח, סמסטר א+ב
מרצה : ד"ר דן ערב
שעות הלימוד : סמסטר א' - יום ב' 16:00-17:30
סמסטר ב' - יום ד' 12:00-13:30
שעת קבלה : יום א' 12:00-13:00
טלפון ודוא"ל : 0547-935600

aravdan@gmail.com

תיאור תמציתי של הסמינר :

מטרות הסמינר הן להבין את דרכי הפעולה של הזיכרון הקולקטיבי בעידן המדיה המודרניים, ולהעריך את היקפיו השונים ברובד הלאומי המקומי והבינלאומי. בין הנושאים שידונו: מושג הזיכרון בדיסציפלינה הסוציולוגית והפסיכולוגית, עלייתו של הזיכרון הקולקטיבי, היסטוריוגרפיה בת זמננו, סרטי קולנוע כמייצרי תודעה היסטורית, זיכרון קולקטיבי בקולנוע העלילתי והדוקומנטרי, הטלוויזיה כסוכן זיכרון ועוד.

שיטת הוראה :

הרצאה ודיון פעיל, הצגת רפרטים בכיתה

תנאים לעמידה בדרישות הסמינר :

נוכחות חובה בלפחות 70% מהשיעורים. הגשת שאלת מחקר. הגשת עבודת סמינר.

מדיניות המרצה בסמינר :

לא תתאפשר כניסה לכיתה 10 דקות לאחר תחילת השיעור. יש להתעדכן באופן קבוע בפורטל הקורס.

1. סדר השיעורים

סמסטר א'

שעור 1: מושג הזיכרון, זיכרון פרטי וזיכרון קולקטיבי, זיכרון והיסטוריה

---בנימין, ולטר (1996): "על מוטיבים אחדים אצל בודלר", מבחר כתבים, כרך ב': הרהורים, עמ' 86-112.

---צוקרמן, משה (1993): שואה בחדר האטום, הוצאת המחבר, עמ' 1-16.

שעור 2: זיכרון, תמונה ותנועה

א. זיכרון וטכנולוגיה בשינוי - זיכרון אוראלי מול זיכרון שבכתב.
ב. הזיכרון בקולנוע - ראשיתו של המדיום הקולנועי כמדיום מרכזי של הבניית זיכרון.

Hutton, H. Patrick (1993): *History as an Art of Memory*, Hanover: University Press of New England, pp. 13-17, 49-51

--- בן שאול, ניצן (2004): "ניתוח תסמונתי של סרטים כתעודה היסטורית", בתוך: בראשית, חיים, זנד, שלמה וצימרמן, משה (עורכים), *זיכרון וקולנוע – יחסים מסוכנים?*, ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 71-55.

----זנד, שלמה (1998): "המון וקולנוע בפריז של סוף המאה", *זמנים מס' 62* עמ' 4 – 13.

שעור 3: היסטוריוגרפיה, קולנוע וטלוויזיה

א. "היסטוריות" שונות.
ב. סדרות היסטוריות.

--- בנימין, ולטר (1996): "על מושג ההיסטוריה", *מבחר כתבים*, כרך ב': הרהורים, עמ' 310-318.

--- וינריב, אלעזר (1995): *נפילתו ועלייתו של הנארטיב ההיסטורי*, *זמנים*, מס' 52, עמ' 20-29.

Edgerton, Gary R. (2001): "Television as Historian: A Different Kind of History Altogether," in: Edgerton, G. and Rollins, P. (eds.): *Television Histories: Shaping Collective Memory in the Media Age*, Lexington: The University Press of Kentucky. PP. 1-16

שעור 4: סרטים היסטוריים

---זנד, שלמה (1991): קליאו והתמונה הנעה, *זמנים מס' 39-40*, עמ' 57-61.

--- קייס, אנטון (1991): היסטוריה וקולנוע: זיכרון ציבורי בעידן התקשורת האלקטרונית, *זמנים*, מס' 39-40, עמ' 28-27.

--- אליאב פלדון, מירי (1991): "אשלייה מסוכנת אשלייה מועילה", *זמנים* 39-40 עמ' 62-71.

שעור 5: שואה בקולנוע ובטלוויזיה

---זנד, שלמה (2002): "תעשיית הקולנוע מול תעשיית ההשמדה – מזיס היהודי אל שינדלר הגרמני הטוב", *הקולנוע כהיסטוריה, לדמיון ולכתוב את המאה העשרים*, תל-אביב: עם עובד. עמ' 300-260.

שעור 6: עדות

--- גורביץ' דוד (1997): פוסטמודרניזם, תל אביב: דביר, עמ' 64-71.

---- פלמן, שושנה (1991): "בעידן העדות: 'שואה' של קלוד לנצמן", זמנים, מס' 39-40 עמ' 4-27.

שעור 7: שיחזור

---פלדמן, אביגדור (1993): "ראיתי את שתי פרסותיו של הסוס ניתקות מן הקרקע", זמנים, מס' 45, עמ' 96-103.

שעור 8: טראומה פרטית, טראומה קולקטיבית וצילום

--- גולדברג, עמוס (2006): הקדמה, בתוך: לה קפרה, דומיניק, לכתוב היסטוריה, לכתוב טראומה, תל-אביב: רסלינג. עמ' 7-27.

--- ויגודר, מאיר (2001): "מאולף או מטורף: 'צילום הלם' באינתיפאדת אל-אקצא", סטודיו, מס' 124, יוני 2001, עמ' 14-23.

--- שטיין, יהויקים (2003): "הלם קרב כיישות פוליטית" בתוך: החליטן מווינה-על פרויד ועל אחריות אישית, תל-אביב: כתר, עמ' 59-80.

שעור 9: טראומה לאומית: ייצוגים תקשורתיים בישראל

--- ערב, דן (2006): "לבדר עד מוות", Y-NET :
<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3255025,00.html>

שעור 10: פוסט-טראומה

--- ערב, דן (2004): "טראומה בהילוך איטי: שיחזור היסטורי בטלוויזיה", בתוך: בראשית, חיים, זנד, שלמה וצימרמן, משה (עורכים), זיכרון וקולנוע – יחסים מסוכנים?, ירושלים: מכון זלמן שזר, עמ' 217-233.

----Ellis, John (1999): "Television as working-through" in: Jostein Gripsrud (ed.), *Television and Common Knowledge*, London and New-York: Routledge. PP. 55-70

שעור 11 : נוסטלגיה

טלמון, מירי (1991): "כאב הערגה הביתה, על הנוסטלגיה בחברה ובקולנוע" בתוך: בלוז לצבר האבוד : חברות ונוסטלגיה בקולנוע הישראלי, ת"א : האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 15-38.

Arav, Dan and Gurevitz, David (2009): "Trauma and Kitsch: The Presentation of Israel's Army Entertainment Troupes on Television", in: Castelló, Enric, Alexander Dhoest and Hugh O'Donnell (eds.) *The Nation on Screen: Discourses of the National in Global Television*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, pp. 271-291.

שעור 12 : וירטואליות וזיכרון בעידן הדיגיטלי

--- בראשית, חיים (1991): "הנצחה וזיכרון בעידן ההיי-טק", עיצוב זיכרון , כרך ב' עמ' 162-171.

שעור 13 : פרזנטציות קצרות : בחירת נושאים, מיקוד שאלות מחקר, הצגת ביבליוגרפיה

סמסטר ב'

הצגת רפרטים

רשימת קריאה חובה :

אליאב פלדון, מירי (1991): "אשלייה מסוכנת אשלייה מועילה", זמנים 39-40 עמ' 62-71.

בנימין, ולטר (1996): "על מוטיבים אחדים אצל בודלר" מבחר כתבים, כרך ב' : הרהורים, 86-112.

בנימין, ולטר (1996): "על מושג ההיסטוריה", מבחר כתבים, כרך ב' : הרהורים, עמ' 310-318.

- בן שאול, ניצן (2004): "ניתוח תסמונתי של סרטים כתעודה היסטורית", בתוך: בראשית, חיים, זנד, שלמה וצימרמן, משה (עורכים), זיכרון וקולנוע – יחסים מסוכנים?, ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 55-71.
- בראשית, חיים (1999): "הנצחה וזיכרון בעידן ההיי-טק", עיצוב זיכרון, כרך ב' עמ' 162-171.
- גולדברג, עמוס (2006): הקדמה, בתוך: לה קפרה, דומיניק, לכתוב היסטוריה, לכתוב טראומה, תל-אביב: רסלינג. עמ' 7-27.
- גורביץ' דוד, (1997): פוסטמודרניזם, תל-אביב: דביר, עמ' 64-71.
- ויגודר, מאיר (2001): "מאולף או מטורף: 'צילום הלם' באינתיפאדת אל-אקצא", סטודיו, מס' 124, יוני 2001, עמ' 14-23.
- וינריב, אלעזר (1995): נפילתו ועלייתו של הנארטיב ההיסטורי, זמנים, מס' 52, עמ' 20-29.
- זנד, שלמה (1991): קליאו והתמונה הנעה, זמנים, מס' 39-40, עמ' 57-61.
- זנד, שלמה (1998): "המון וקולנוע בפריז של סוף המאה", זמנים, מס' 62, עמ' 13-4.
- זנד, שלמה (2002): "תעשיית הקולנוע מול תעשיית ההשמדה – מזיס היהודי אל שינדלר הגרמני הטוב", הקולנוע כהיסטוריה, לדמיין ולכתוב את המאה העשרים, תל-אביב: עם עובד. עמ' 260-300.
- טלמון, מירי (2001): "כאב הערגה הביתה, על הנוסטלגיה בחברה ובקולנוע" בתוך: בלוז לצבר האבוד: חברות ונוסטלגיה בקולנוע הישראלי, ת"א: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 15-38.
- ערב, דן (2004): "טראומה בהילוך איטי: שיחזור היסטורי בטלוויזיה", בתוך: בראשית, חיים, זנד, שלמה וצימרמן, משה (עורכים), זיכרון וקולנוע – יחסים מסוכנים?, ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 217-233.
- פלדמן, אביגדור (1993): "ראיתי את שתי פרסותיו של הסוס ניתקות מן הקרקע", זמנים, מס' 45, עמ' 96-103.
- פלמן, שושנה (1991): "בעידן העדות: 'שואה' של קלוד לנצמן", זמנים, מס' 39-40, עמ' 4-27.
- צוקרמן, משה (1993): שואה בחדר האטום, הוצאת המחבר, עמ' 1-16.
- קייס, אנטון (1991): "היסטוריה וקולנוע: זיכרון ציבורי בעידן התקשורת האלקטרונית", זמנים, מס' 39-40, עמ' 27-28.
- שטיין, יהויקים (2003): "הלם קרב כיישות פוליטית" בתוך: החליץ מווינה-על פריד ועל אחריות אישית, תל-אביב: כתר, עמ' 59-80.

Arav, Dan and Gurevitz, David (2009): "Trauma and Kitsch: The Presentation of Israel's Army Entertainment Troupes on Television", in: Castelló, Enric, Alexander Dhoest and Hugh O'Donnell (eds.) *The Nation on Screen: Discourses of the National in Global Television*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, pp. 271-291.

Edgerton, Gary (2001): "Television as Historian: A Different Kind of History Altogether," in: Edgerton, G. and Rollins, P. (eds.): *Television Histories: Shaping Collective Memory in the Media Age*, Lexington: The University Press of Kentucky. PP. 1-16.

Ellis, John (1999): "Television as working-through" in: Jostein Gripsrud (ed.), *Television and Common Knowledge*, London and New-York: Routledge. PP. 55-70.

Hutton, H. Patrick (1993): *History as an Art of Memory*, Hanover: University Press of New England, pp. 13-17, 49-51.

רשימת קריאה רשות :

זרטל, עדית (2002): *האומה והמוות – היסטוריה זיכרון פוליטיקה*, תל-אביב: דביר.

ליטל, ג'ונתן (2008): *נוטות החסד*, תל אביב: כנרת וזמורה ביתן

לנצמן, קלוד (1986): *שואה*, תל אביב: כנרת.

פרידלנדר, שאול (1985): *קיטש ומוות – על השתקפות הנאציזם*, ירושלים: כתר.

צוקרמן, משה (1993): *שואה בחדר האטום*, תל אביב: הוצאת המחבר.

שגב, תום (1994): *המיליון השביעי – הישראלים והשואה*, ירושלים: כתר.

שגב, תום (2005): *1967 – והארץ שינתה את פניה*, ירושלים: כתר.

Keren, Michael and Herwig, H. Holger (eds.) 2009: *War Memory and Popular Culture, Essays on Modes of Remembrance and Commemoration*, Jefferson, NC and London: McFarland.

Loftus, Elizabeth and Kitchum, Katherine (1994): *The Myth of Repressed Memory: False Memories and Allegations of Sexual Abuse*, New York: St. Martin's Griffin Press.

Loftus, Elizabeth (1996): *Eyewitness Testimony*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Neal, Arthur G.(1998): *National Trauma & Collective Memory*, New York & London: M.E. Sharpe.

Walker, Janet (2005): *Trauma Cinema: Disremembering Incest and the Holocaust*, Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Zelizer, Barbie (1992): *Covering the Body: The Kennedy Assassination, the Media, and the Shaping of Collective Memory*, Chicago: University of Chicago Press.

נספח ב' - פירוט לגבי עבודת סיום הקורס

הנחיות לכתיבת העבודה :
היקף העבודה :
משקל חומר הקריאה :
עבודה ביחידים או בקבוצות (וגודלן) :
מועד הגשה ולאן להגיש :
מדיניות המרצה ביחס לאיחורים בהגשה :
מועד החזרת העבודה :
יפורטו בהמשך
25-30 עמודים
ביחידים בלבד!
על פי הנוהל האקדמי, למדור העבודות.
אין איחורים בהגשה!
בהתאם לנוהל האקדמי

נספח ג' - פירוט מטלות הביניים :

רשימת מטלות :

הגשת רפרט במהלך סמסטר ב'
עבודה ביחידים או בקבוצות (וגודלן) :
אופן ההגשה של המטלות :
הנחיות להגשת המטלות :
מספר נקודות לכל חלק במטלה :
משך ביצוע המטלה :
האם מותר חומר עזר, ואיזה? :
ביחידים
הצגת הרפרט בכיתה
יינתנו בהמשך
ללא ציון
בהתאם לתאריכים שייקבעו בהמשך
כן! כל חומר עזר שיסייע

נספח ד' - פירוט מטלות אחרות-ללא ציון :

נוכחות והשתתפות חכמה בלפחות 80% מהשעורים
הגשת רפרט
קריאת החומר המוטל לכל שבוע

